

บทที่ 7

การประเมินและวิจารณ์

จากบทที่ 5 และบทที่ 6 จะเห็นได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จะต้องให้ความสนใจตั้งแต่การใช้คำและการสื่อความหมายของผู้เขียนทั้ง โดยตรงและโดยนัย ตลอดจนต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นเบื้องต้นด้วย แล้ววิเคราะห์ความคิด ข้อเสนอ และความคิดเห็นของผู้เขียน วิเคราะห์จุดมุ่งหมายและวิธีการเขียนของผู้เขียน ตลอดจนหลักฐานและเหตุผลที่ผู้เขียนเสนอ หลังจากนั้น จึงประเมินและตัดสินคุณค่าของสิ่งที่อ่านซึ่งผู้อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จะต้องใจกว้าง ต้องตั้งคำถามคิดก่อนที่จะยอมรับข้อเสนอของผู้เขียน ต้องไม่ปฏิเสธความคิดของผู้เขียนเพียงแต่ความคิดของผู้เขียนแตกต่างจากความเชื่อของเรา ต้องมีใจเป็นกลางขณะอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ การวิเคราะห์วิจารณ์ในการอ่านไม่ใช่การจับผิดหรือต้องการจะทำลายข้อเขียนของผู้อื่น แต่การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ใช้การประเมินอย่างรอบคอบ ใช้การตัดสินใจอย่างยุติธรรม และใช้เหตุผล

ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์นำมาใช้ได้ทั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ตำรา บทความ โฆษณา บทปาฐกถาทางการวิชาการและทางการเมือง และอื่น ๆ ผู้อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ต้องสามารถบอกความแตกต่างระหว่างงานเขียนต่าง ๆ ได้ว่า งานเขียนชิ้นไหนดี ปานกลาง หรือไม่ดี ต้องมีเกณฑ์ในการประเมิน สามารถประเมินได้ว่า ข้อเสนอของผู้เขียนรับฟังได้หรือไม่ แล้วจึงวิจารณ์แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลสนับสนุนคำวิจารณ์

มาตรฐานพื้นฐานสำหรับการประเมิน

มาตรฐานพื้นฐานสำหรับการประเมินและตัดสินเรื่องที่อ่านมีดังนี้

1. มีการกล่าวถึงใจความหลักไว้อย่างชัดเจน
2. มีการอธิบายความหมายของคำที่เป็นคำสำคัญของเรื่อง และคำที่เป็นนามธรรม
3. ใช้ภาษาชัดเจนและไม่กำกวม

7. การเห็นชัดเจน (access)

การเห็นชัดเจนจะขึ้นอยู่กับ การเสนอความคิดเห็นในลักษณะที่ให้หลักฐานที่ ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สังเกตเห็นได้โดยตรง

8. ความแม่นยำของการอ้างอิง (accuracy of citation)

หลักฐานอ้างอิงจะต้องทำให้ผู้อ่านได้รับภาพที่แม่นยำและตรงตามความตั้งใจ ของหลักฐานเดิม ดังนั้น การอ้างอิงที่แม่นยำประกอบด้วยเกณฑ์ต่อไปนี้

8.1 ไม่ละคำบางคำหรือข้อความบางอย่างออกเพื่อจะให้ได้ข้อสรุปตามที่ผู้เขียน ต้องการ ต้องนำมาอย่างชื่อตรงตามต้นฉบับเดิม ถ้าผู้เขียนละคำบางคำหรือข้อความ บางตอนออกไปเพื่อประโยชน์ของความคิดเห็นของตนเองถือว่าผิดจรรยาบรรณในการ เขียน

8.2 เลือกใช้หลักฐานที่เป็นข้อมูลต้น (primary source) มากกว่าหลักฐานที่เป็น ข้อมูลที่อ้างต่อกันมา (secondary source) เพราะข้อมูลต้นจะเป็นข้อมูลที่ตรงและ แม่นยำกว่า เนื่องจากข้อมูลที่อ้างต่อกันมานั้นอาจจะมีการตีความ รวบรวม วิเคราะห์ หรือย่อจากต้นฉบับเดิม นอกเสียจากว่า หาข้อมูลต้นไม่ได้จริงๆ จึงใช้ข้อมูลที่อ้างต่อ กันมา

8.3 ต้องให้แหล่งที่มาของหลักฐาน ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งที่มาอย่าง สมบูรณ์ เช่น ถ้าอ้างถึงคำพูดของบุคคล ต้องระบุให้ชัดว่า บุคคลนี้เป็นใคร มี คุณสมบัติอะไร กล่าวคำพูดนี้ไว้ที่ไหน เมื่อไร เป็นต้น

การประเมินหลักฐานทางสถิติ

การประเมินหลักฐานทางสถิติอาจประยุกต์ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้เช่นเดียวกัน แต่จะมีเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการประเมินเกี่ยวกับ สถิติอีกด้วย เนื่องจากการเสนอหลักฐานด้วยข้อมูลทางสถิติจะมีปัญหาที่แตกต่างไป จากหลักฐานรูปแบบอื่น เกณฑ์เพิ่มเติมที่ใช้ในการประเมินหลักฐานทางสถิติ มีดังนี้

1. การอ้างหลักฐานที่เหมือนกับจะเป็นสถิติแต่ไม่ใช่สถิติ ได้แก่ การอ้างตัวเลขที่ไม่มีข้อมูลอ้างอิงที่แน่นอน เป็นหลักฐานที่ไม่ถูกต้อง เช่น นักเรียน 3 ใน 5 คนของจังหวัดนี้ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ถ้าจะกล่าวเช่นนี้ต้องมีหลักฐานการสำรวจหรือวิจัยที่แน่นอน

2. การเปรียบเทียบสิ่งที่เปรียบเทียบกันไม่ได้ ได้แก่ เปรียบเทียบสิ่งที่ไม่เหมือนกันหรือไม่เท่ากัน ไม่ใช่หลักฐานที่ถูกต้อง เช่น เปรียบเทียบระดับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พื้นฐานความรู้ของนักเรียน ป.2 และ ป.3 ไม่เท่ากันจะนำคะแนนของนักเรียน 2 ชั้นมาเปรียบเทียบกันว่าระดับคะแนนของใครสูงกว่ากันไม่ได้

3. การใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นตัวแทนของประชากร ผลของการวิจัยที่เกิดขึ้นไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานได้

การประเมินเหตุผลของผู้เขียน

การประเมินเหตุผลของผู้เขียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ สิ่งที่สำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงก็คือ ผู้เขียนบางคนทำเสมือนว่าได้เสนอเหตุผล แต่แท้จริงแล้วเป็นความคลาดเคลื่อนในการให้เหตุผล ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้เกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนเหล่านี้เพื่อที่จะไม่หลงเข้าใจผิด ความคลาดเคลื่อนในการให้เหตุผลที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

1. การเร้าความสนใจต่อพยานหลักฐาน

การที่จะจูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือว่า ความคิดที่เสนอในเรื่องนั้นถูกต้อง ผู้เขียนหลายคนมักจะเชื่อมโยงความคิดนั้นกับภาพลักษณ์ของผู้ที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าวใจผู้อ่านได้ ผู้เขียนอาจจะเชื่อมโยงความคิดที่ตัวเองคิดขึ้นอ้างอิงกับนักการเมืองระดับชาติหรือนักวิชาการที่มีชื่อเสียง หรือนักกีฬาที่โด่งดัง เป็นต้น เช่น เขียนว่า “สุขภาพที่แข็งแรงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกคนควรออกกำลังกายด้วยการวิ่งทุกเช้า เช่นเดียวกับ ไทเกอร์ วูดส์ และเดวิด เบคแฮม” ซึ่งไม่รู้ว่ วูดส์ และเบคแฮมทำเช่นนี้จริงหรือเปล่า

ความคลาดเคลื่อนเหล่านี้สำคัญมาก ผู้อ่านต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อน ตัดสินใจเชื่อถือข้อมูลที่ผู้อ่านอาจไม่รู้ว่ามีความคลาดเคลื่อน บางครั้งถ้าต้องการศึกษา ให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง จำเป็นต้องอ่านหรือหาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ด้วย

การประเมินท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียน

ท่วงทำนองการเขียน (tone) หมายถึง ความรู้สึก (feeling) อารมณ์ (mood) และคุณลักษณะทางอารมณ์ (emotional quality) ของการเขียน ตลอดจนเจตคติ (attitude) และทัศนนะ (point of view) ของผู้เขียน ในงานเขียนด้านเทคนิคหรือด้านวิทยาศาสตร์ ท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียนจะเป็นแบบตรงไปตรงมา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อถ่ายทอดหรือสื่อข้อมูล ไม่ใช่เพื่อเร้าอารมณ์ของผู้อ่าน เนื้อหาจะเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเท่านั้น ดังนั้น ท่วงทำนองการเขียนด้านเทคนิคและด้านวิทยาศาสตร์ก็จะสอดคล้องกับเนื้อหา แต่ในงานเขียนประเภทอื่น ๆ อาจจะสะท้อนด้านอารมณ์ด้วย

ในการพูด ท่วงทำนองการพูดของผู้พูดจะปรากฏชัดเจนจากท่าทาง น้ำเสียง ระดับเสียง สีหน้า แม้ว่าเราไม่เห็นหน้าผู้พูด เราอาจจะบอกเจตคติของผู้พูดได้จากเสียงและท่วงทำนองการพูด แต่ในการเขียนนั้นการประเมินท่วงทำนองการเขียนจะประเมินจาก

1. การใช้คำ
2. โครงสร้างของประโยค
3. เนื้อความที่สื่อความหมายทั้งโดยตรงและโดยนัย

ตัวอย่างเช่น

โรงเรียนนี้มีนักเรียนจำนวนน้อยลงทุก ๆ ปี ไม่ค่อยมีเสียงเด็กวิ่งเล่นให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงได้ยินบ่อยนัก ไม่เหมือนเมื่อประมาณ 5 ปีก่อน มองเข้าไปเห็นแต่ต้นทูกวางแผ่ใบครีမ် และมีใบร่วงหล่นอยู่บนพื้นดิน นาน ๆ จึงจะเห็นครูและนักเรียนเดินผ่านไปมา

จากข้อความข้างต้นท่วงทำนองของเรื่องจะให้ความรู้สึกเงียบเหงา และตระหนักถึงปัญหาของโรงเรียนนี้

มัธยมนำเอาถ้วย โถ โอชาม กะละมังชั๊กผ้า รีดผ้า หุงต้มอาหารเข้าไปเรียนกันที่โรงเรียน อ้างว่าเป็น “ประสบการณ์วิชาชีพ” ก็ทำไมผู้ใหญ่ไม่จัดให้เขาเรียนเป็นระบบต่อเนื่องเสียแต่ประถม เมื่อหลักสูตรมัธยมถูกโจมตีหนัก ผู้ใหญ่ท่านก็ค่อยๆ เปลี่ยนหลักสูตรไปให้เด็กเรียนวิชาชีพผ้าดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นวิชาเลือก(ผู้ใหญ่ท่านฆ่าเด็กให้ตายทางสมองไปที่ละน้อยๆ) เพราะกลไกของการเลือกเรียนของเด็กตามวัฒนธรรมไทยนั้น เด็กเลือกตามครูให้เรียน สมัยก่อนเรายังไม่รู้วิธีวิจัยอะไรมากนัก เด็กของเราก็ต้องเรียนตามที่ครูและพ่อแม่ต้องการวิชาในระดับมัธยมนั้นส่วนมากท่านจะเน้นเป็นวิชาพื้นฐานคือสอนเข้มไปในเรื่องของศาสตร์ 3 ประการ ได้แก่ อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ตามทฤษฎีเก่า ต่อมาเมื่อผู้ไปออกไปนอกประเทศมากกลับมา ก็พยายามเพิ่มศาสตร์ที่ปนเปกันอยู่ในศาสตร์เดิมออกมาเป็น มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ซึ่งผู้ใหญ่ท่านร้อนวิชาลืมนิวาระดับมัธยมนั้น ไม่น่าจะต้องใส่วิชาที่ประยุกต์ใช้ในชีวิตมนุษย์ให้มากเท่ากับระดับอุดมศึกษา เพราะเด็กในวัยรุ่นนั้นธรรมชาติเขามักจะสนใจในเรื่องใดเฉพาะทาง และน่าจะส่งเสริมตามความถนัดของเขานั้นให้มากขึ้นต่างหาก

ระดับมัธยมศึกษาที่เด็กถูกผู้จัดหลักสูตรและพ่อแม่ฆ่าทางความถนัดและความสนใจศึกษาของเขามากต่อมาก ไม่ว่าจะหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรใหม่ เราจะเห็นนักเรียนฆ่าตัวตายเพราะสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ เราจะเห็นข่าวนักเรียนมัธยมหนีออกจากบ้านเพราะพ่อแม่อยากให้เรียนแพทย์ เราจะพบนักเรียนมัธยมชอบไปมั่วสุมตามห้างสรรพสินค้า และพูดว่าต้องเรียนกวดวิชาก่อนเข้าเรียน และหลังโรงเรียนเลิกและมากที่สุดเราจะเห็นนักเรียนมัธยมติดยาบ้าในสมัยนี้

ผู้เขียนยังมองว่าหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ที่แยกสาขาออกไปตามความถนัดในวิชาชีพของเด็กนั้นยังมีประสิทธิผลอยู่มาก ไม่ว่าจะหลักสูตรในโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยครูในสถาบันของรัฐน่าจะส่งเสริมให้มากขึ้น แต่ก็น่าเสียดายที่วิทยาลัยครูเดิม กลายเป็นสหวิทยาลัย จนมาเป็นชื่อใหม่ในนามสถาบันราชภัฏที่เด็กและผู้ใหญ่ปัจจุบันอ่านยากจำไม่ได้และเขียนผิด เพราะเหตุผลใดไม่ทราบแน่ชัดว่าจะเป็นเพราะผู้ใหญ่ต้องการจะหาตำแหน่งเพิ่ม หรือเพราะว่าจะจัดหลักสูตรตอบสนองผู้ที่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ หรือตอบสนองผู้ที่อยากมีวิชาชีพสาขาต่างๆ ซึ่งก็ไปซ้ำซ้อนกับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งเขาจัดหลักสูตรส่วนใหญ่ตอบสนองวิชาชีพตามความถนัดที่เด็กเลือกเรียนอยู่แล้ว

ด้วยเหตุที่ผู้ใหญ่ผู้มีหน้าที่จัดหลักสูตรและบริหารการศึกษา คงเข้าใจปรัชญาการศึกษาในเรื่องของหลักสูตรวิชาชีพ (professional) ผิดพลาดไปจากชีวิตจริง เพราะโรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนแพทย์ โรงเรียนนายร้อยนั้น เป็นผู้ผลิตทรัพยากรบุคคลออกมามีวิชาชีพที่สังคมให้ความเชื่อถือได้ โรงเรียนนายร้อยยังไม่เคยเปลี่ยนไปเป็นวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนายร้อย เด็กๆ น่าจะลงโทษผู้ใหญ่ที่ขยันเปลี่ยนชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูไปเป็นชื่อที่ไม่ทราบว่าเป็นสถาบันที่ผลิตคนระดับใดออกไปทำอะไรให้เป็นวิชาชีพได้ อย่างที่สังคมให้ความเชื่อถือและยอมรับ หากคำตอบว่าสถาบันทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ออกมารับใช้สังคมเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย เพราะสถาบันราชภัฏมีศักยภาพที่จะเปิดเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาได้ ผู้ใหญ่อีกนั้นแหละที่จะต้องเปลี่ยนชื่อจากสถาบันเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือเตรียมการออกนอกระบบเสียโดยเร็ว เพื่อไม่ให้ผู้คนสับสน

หลักสูตรต่างๆ ที่หลายสถาบันกำลังตื่นตัวปรับแก้เพื่อให้ทันโลกทันเหตุการณ์หรือยุคโลกาภิวัตน์นั้น ผู้ใหญ่หลายท่านกำลังจะฆ่าเด็กในระดับอุดมศึกษาอีกครั้ง ดาบเล่มสุดท้ายของท่านนั้นคือการจัดหลักสูตรที่ยึดเอาแต่ความถนัดของท่าน หลายหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ผู้ร่างจะยึดเอาวิชาที่ตนเองเห็นว่าสำคัญ เคยสอนได้ นำไปเป็นวิชาแกน (core courses) และซ้ำร้ายมากไปกว่านั้น ไปนำหลักสูตรเก่าๆ ที่สถาบันอื่นล้มเหลวแล้วมาเป็นแม่แบบ เพราะท่านคิดของท่านว่าน่าจะดี แต่เราก็ไม่โทษความเห็นที่ยึดตัวของท่านเป็นใหญ่ เพราะท่านอาจจะไม่รู้หรือลืมไปว่า หลักสูตรใหม่ๆ นั้นเขาต้องจัดให้ทันโลก เมื่อเด็กออกไปจะได้ทันโลกทันเหตุการณ์ และประเทศที่มีการพัฒนาหลักสูตรทันโลกเพื่อเข้าสู่ระบบ ISO นั้นเขาเลิกกระบวนการสร้างหลักสูตรวิชาแกน ที่ซ้ำซ้อนกับวิชาพื้นฐานกันหมดแล้ว ตามผลวิจัยที่มีมากในสาขาหลักสูตรและการสอน เช่น จอร์นสัน (Donavan Johnson. Hermeneutics for Freshman : The Irvine Humanities, History Teacher ; v 24, p.79-91, Nov 1990) พบว่า วิชาแกนนั้นน่าจะเน้นที่กลุ่มวิชาอ่าน และเรียงความ ในกลุ่มวิชาพื้นฐาน(interdisciplinary)ไม่ไปสร้างที่วิชาชีพตามสาขาที่เด็กถนัด เนื่องจากจะทำให้วิชาชีพนั้นกลายเป็นวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสถาบันการศึกษา LAMC (Los Angeles Mission Collages) เคยสร้างหลักสูตร International Care Provider Core Course and Certificate Program พบว่าวิชาแกนของหลักสูตรนี้ที่จริงแล้ว จะเป็นกลุ่มวิชาต่อไปนี้ คือ Human Development, Fieldwork, Safety and Wellness, Business aspects และ Caregiving career. คือ มีใช้การสร้างวิชาแกนซ้อนกับวิชาพื้นฐาน

วารสารการศึกษากฎหมาย Journal of Legal Education (Jun 1992) หน้า 242 กล่าวว่าการสร้างหลักสูตรที่มีวิชาพื้นฐานเชิงทฤษฎีวิชาการ ไม่ใช่จุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติการวิชาชีพ อย่างนำวิชาพื้นฐานไปใส่ในวิชาชีพเฉพาะสาขาที่เด็กต้องการความเป็นมืออาชีพ(professional) และอีกหลายท่านที่ให้เหตุผลในการสร้างหลักสูตรวิชา Interdisciplinary และวิชาที่เป็น Core course ซึ่งควรจะต้องเป็นอย่างเดียว เช่น Joanna Kister และคณะ(1993), Robert Badra และ Helen Palleschi (1993), และ Lawrence W. Markert และ Jonathan Siberman ซึ่งเป็นผู้เขียนเรื่อง **มนุษยศาสตร์และอาชีพ : รูปแบบของมหาวิทยาลัยบัลติมอร์** (The Humanities & The Professions ; The University of Baltimore Model, 120 p.) วิชา Core course นั้น ไม่น่าจะเป็นวิชาแกนที่อยู่ในวิชาหลักหรือวิชาเอกของสาขาอื่น แต่วิชา Core course จะเป็น 5 กลุ่มวิชาดังนี้คือ 1. Idea in Writing 2. Modern City 3. Arts and Ideas 4. World Cultures & Business และ 5.Values & Society (สังเกตว่าเป็นวิชาพื้นฐาน)

สรุปแล้วจะเห็นว่าผู้ใหญ่ที่จะสร้างหลักสูตรใหม่ๆ ในระดับอุดมศึกษาต่อไปนั้น โปรดอย่าฆ่าเด็กทางอ้อมที่พยายามสร้างหลักสูตรวิชาแกน เพิ่มเข้าไปซ้ำซ้อนกับวิชาพื้นฐานอีก ด้วยความไม่เข้าใจหลักสูตรและกระทบกับผลิตผลที่ออกมา (output) เหตุผลก็คือ

1. บัณฑิตที่จบออกมาไม่มีวิชาชีพ(professionals) เพราะเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาแกนมา มากเกินความจำเป็น คล้ายหลักสูตรแพทย์โบราณ (ขณะนี้เลิกไปแล้ว)รู้อย่างกว้างแต่ไม่เก่งสักอย่าง ปัจจุบันจะมีหลักสูตรแพทย์เฉพาะสาขา

2. สาขาวิชาใหม่ๆ (new programs) ที่เกิดขึ้นตามตลาดอาชีพ ไม่สามารถสร้างตาม หน่วยกิตที่เรียนให้ครบหลักสูตรได้ เพราะหลักสูตรจำกัดจากวิชาพื้นฐานและวิชาแกนที่ผู้ใหญ่นัดเยียด ให้เรียนโดยไม่มี ความจำเป็น

3. ผู้เรียนวิชาโท (minor subjects) ไม่มีความหลากหลายในการเลือกเรียนตามที่ตนต้องการเรียน เพราะจำกัดในวิชาแกนและวิชาพื้นฐานเท่านั้น

4. กรรมการสร้างหลักสูตรร่วมคิดกลุ่มเดียว(บางทีคิดคนเดียว) และมาจากกลุ่มที่ไม่ตรง สาขาวิชาการใหม่ๆ ที่ขาดแคลน (Non-essential group) ไม่เข้าใจวิชาพื้นฐานและวิชาแกนเชิงทฤษฎี ปฏิบัติการ จึงยังสับสนเรื่อง interconnectedness และ interdisciplinary จึงทำให้เกิดการสร้างหลักสูตรที่ขัดแย้งกันระหว่าง Business และ Liberal arts. หลักสูตรจึงออกมาไม่เข้ม ขลังพอที่จะเอื้อให้เป็น วิชาชีพของเด็กได้

5. หลักสูตรที่จัดให้มีทั้งกลุ่มวิชาพื้นฐานและกลุ่มวิชาแกนเป็นหน่วยกิตจำนวนมากนั้น (Over-stuffed core courses) ยังไม่มีการศึกษาสำรวจหรือวิจัย เพื่อนำผลข้อมูลมาร่วมสร้างหลักสูตร ให้ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียน“เก่งอย่างเปิดที่พินิจทางสมอง” เพราะไม่ ทราบปัญหาของผู้เรียนที่จบออกไปประกอบอาชีพในโลกที่มีการแข่งขันกัน ในความเป็นผู้มีวิชาชีพ ดัง กล่าวแล้ว

การสร้างหลักสูตรใดๆ ที่ผู้ใหญ่มองเห็นความจำเป็น ขาดแคลนคนในการพัฒนาหรือตอบสนองนโยบายของสถาบันหรือของประเทศชาติก็ดี หากไม่วิเคราะห์วิจัยและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ให้เขามีชีวิตจริงในการทำงาน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของพวกเขาแต่ไม่รับผิดชอบ มอง ตนเป็นศูนย์กลางความคิด สร้างให้เขาจบออกไปเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และความไร้โอกาสอันที่ควร จะพึงมีนั้น เป็นการสูญเสียและสูญเปล่า เราทุกคนต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ไม่รู้จักจริงสร้างความล้มเหลวใน ระบบการศึกษาซ้ำแล้วซ้ำอีก มิเช่นนั้นท่านจะได้เป็นผู้ที่ชื่อว่า ผู้ฆ่าเด็กทางอ้อม

